

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

6 Příručka mapéra NIKM

Fotodokumentace lokality aneb jak správně a právně nenapadnutelně fotodokumentovat indicii DPZ nebo kontaminované místo (se záznamem v SEKM)

2. etapa NIKM

Praha, duben 2020

Zpracovali: Zdeněk Suchánek, Jaroslav Řeřicha, Jan Krhovský,
verze: v1.0 1. 4. 2020

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Obsah

1	Úvod	3
2	Požadavky metodiky inventarizace na fotodokumentaci	3
3	Varianty fotodokumentace.....	5
3.1	Pořizování fotodokumentace revidované lokality SEKM.....	6
3.2	Pořizování fotodokumentace indicie kontaminovaného místa (DPZ)	6
4	Druhy záběrů a příklad variant sestav a počtu záběrů	6
4.1	Druhy záběrů a příklad některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy lokalit SEKM	6
4.2	Příklad některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy lokalit SEKM	7
4.3	Příklady některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy indicí DPZ [9] [10] navržených k vyloučení	8
4.4	Příklady záběrů a počtů snímků lokality SEKM	10
4.4	Příklady záběrů a počtů snímků lokality DPZ navržené k vyloučení.....	14
5	Typy pochybení při fotodokumentaci a zdůvodňování nepořízení fotografií in situ	15
5.1	Nedostatečná (neprůkazná) fotodokumentace	15
5.2	Chybějící nebo nedostatečné zdůvodnění.....	15
5.3	Fotodokumentace v nesouladu s požadavky právních předpisů	15
6.	Závěr - minimum a optimum ve fotodokumentaci.....	16
	LITERATURA.....	16
	Příloha 1 Excerpce kapitol z Manuálu a Metodiky inventarizace kontaminovaných míst.....	18
	Příloha 2 Právní názor Bezplatné právní poradny k dotazu na pořizování fotografií cizích staveb.....	25
	Příloha 3 Typy (velikosti) záběrů	26

1 Úvod

V praxi inventarizace kontaminovaných míst v terénu se vyskytly případy, kdy posuzovaná lokalita SEKM nebo indicie DPZ^{*)} byly v nepřístupném prostoru (ohrazené soukromé parcely jako jsou dvory či zahrady, ohrazené areály podniků, podnikatelské areály sice neoplocené, ale s režimem provozu apod.) a přístup byl buď odepřen, nebo nebylo u koho o přístup (a fotografování) požádat. Tyto situace byly metodikou NIKM [1] [2] [3] podchyceny (viz excerptce z Manuálu a Metodiky v příloze) a pro bližší pochopení je níže ilustrujeme na několika příkladech.

Od mapérů také přicházejí dotazy, jak postupovat, aby byli v souladu s Obecným nařízením o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation – GDPR) - Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679) [4] a adaptační legislativou k GDPR (v ČR vstoupila v účinnost 24. 4. 2019 v podobě zákona č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů [5] a dalšího doprovodného zákona č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů [6]).

Nejedná se pouze o fotografie osob (ostatně, není důvod je v rámci NIKM pořizovat), ale i o ochranu soukromí (pod kterým lze chápat i obydlí), která je primárně zakotvena v Listině základních práv a svobod (čl. 7/1 a čl. 10/2 a 3) [7].

Dalším souvisejícím problémem je uveřejňování (a šíření) fotodokumentace kontaminovaného místa v záznamech SEKM, kterému se v této příručce č. 6 prozatím nevěnujeme.

**) Pozn.: jako " indicie DPZ" dále v textu označujeme indicie kontaminovaných míst zjištěné pomocí metod dálkového průzkumu Země.*

2 Požadavky metodiky inventarizace na fotodokumentaci

K tématice fotodokumentace jsou v metodice plošné inventarizace a v manuálu uvedeny níže žlutě podbarvené požadavky:

Metodika

9.2.6.1. Terénní sběr dat přímo v terénu (terén v užším slova smyslu), str. 41

Základní činnosti při vlastní terénní rekognoskaci navštívené lokality, mj.:

- pořizování fotodokumentace (fotodokumentace je povinná, pokud nebude umožněna, důvod musí být zaznamenán).

Tabulka č. 2: Činnost externí kontroly při kontrole záznamů, str. 50

Činnost externí kontroly	Kancelář/terén	Rozsah kontroly	Poznámka
Kontrola fotodokumentace	kancelář/terén	namátková kontrola	Fotodokumentace představuje doklad o tom, že dodavatel lokalitu navštívil (předpokládá se povinná fotodokumentace mimo odůvodněné případy - např. areály podniků), pokud nebude provedena fotodokumentace, je nutný zápis do poznámek s uvedením důvodu (fotodokumentace se porovnává se zjištěním v terénu a s fotomapou)

Manuál

3.3. Primární analýza dat

Vyloučení lokality

Povinné položky vyloučené lokality, mj.:

- přiložená fotografie v části Přílohy nebo zápis v části Poznámka, že nebylo možné fotografií pořídit.

Anotátor vyhodnocuje výsledky vlastního terénního šetření bezprostředně po návratu z terénu (např. v kanceláři apod.), částečně je to možné provádět i přímo v terénu. Není nutné mít připojení na internet.

Na základě tohoto vyhodnocení aktualizuje záznamy lokalit v databázi. U lokalit, které budou vyloučeny z hodnocení priorit mj.:

- přikládá do části Přílohy pořízenou fotografii nebo zapisuje do části Poznámka, že nebylo možné fotografii pořídit. Doporučená velikost fotografie je do 2MB.

U lokalit, které budou dále hodnoceny mj:

- přikládá do části Přílohy pořízenou fotografii nebo zapisuje do části Poznámka, že nebylo možné fotografii pořídit. Doporučená velikost fotografie je do 2MB.

2. Terénní šetření, str. 18

Dále u lokalit mapovací tým mj.:

- pořizuje fotodokumentaci lokality (pořízení fotografie je povinné, výjimkou jsou lokality, kde si majitel výslovně nepřeje pořizování fotodokumentace).

4. Další doplňování záznamů lokalit, str. 23

Data v rozsahu souhrnného formuláře se shromažďují a doplňují do záznamu lokalit pouze pro hodnocené lokality.

Poznámka: V SEKM 3 jsou informace o lokalitě soustředěny v části Obecné informace o lokalitě. Zapsané informace se zobrazují do Souhrnného formuláře. Navíc oproti rozsahu Souhrnného formuláře se ve zvláštní záložce Důvod vyloučení zaznamenávají důležité poznámky (např. důvod proč nebyla pořízena fotodokumentace, důvod vyloučení lokality z dalšího šetření). Pro podchycení primárních informačních zdrojů, které jsou o lokalitě k dispozici (např. zprávy z průzkumů, správní rozhodnutí), a pro uložení fotodokumentace slouží další záložky, jejichž plnění je také předmětem inventarizace. Dále jsou předmětem sběru

informací kontakty na informované osoby, které se uvádí do jednotlivých polí stejnojmenné záložky. Bližší údaje k vyplňování údajů do těchto záložek detailního formuláře lokality jsou uvedeny v návodech k práci s příslušnými aplikacemi v SEKM 3.

4.33. Přílohy

Povinnou přílohou záznamu je fotografie lokality, která je vytvořena při terénní rekognoskaci. Pouze ve výjimečných případech, kdy majitel nebo správce lokality nepovolí na lokalitě fotografovat, nebude fotografie přiložena. Za této situace musí být v záložce Poznámka uvedena věta „**Fotodokumentace nebyla povolena majitelem pozemku**“.

Fotografie lokality se vkládá do záložky *Fotky*.

4.34. Poznámky

Níže uvedený výčet uvádí příklady poznámek jejichž podchycení je povinné a důležité, mj.:

- Pro případ, kdy majitel nepovolil udělat fotodokumentaci: „**Fotodokumentace nebyla povolena majitelem pozemku**“.

V reakci na diskusi a praxi verifikace a validace záznamů a vylučování indicií KM vedoucí projektové úlohy plošné inventarizace vydala níže uvedenou metodickou úpravu:

Metodická úprava č. 12 ze dne 18. 3. 2020 (Mgr. Z. Szurmanová)

Ad 2 Fotky

Stále se potýkáme s vrácením lokalit kvůli nedostatečné fotodokumentaci. A zatím jsme moc neuspěli s argumentací, že provádíme fotodokumentaci v souladu s manuálem atd.

Prosím pořizujte na lokalitách více fotek. Snažte se zachytit lokalitu jako celek i s okolními body, podle kterých by případně mohlo být kontrolováno, že jsme na lokalitě byli. Přidejte i nějaké detaily focené buď z lokality/areálu, nebo z veřejného prostranství.

3 Varianty fotodokumentace

Postup a rozsah fotodokumentace se může podle druhu kontaminovaného místa nebo typu indicie DPZ mírně lišit. V zásadě je nutno vycházet z požadavků průkaznosti fotodokumentace pro lokalizaci, popis a dokumentaci kontaminovaného místa, nebo pro argumentaci k vyloučení lokality nebo indicie DPZ.

3.1 Pořizování fotodokumentace revidované lokality SEKM

Povinnou součástí dokumentace záznamu kontaminovaného místa je fotodokumentace, která kontaminované místo, případně i projevy vlastní kontaminace ilustruje a dokumentuje.

Variety pořizovaných snímků a jejich počtů pro jednotlivé typy indicií jsou uvedeny dále v článku 4.2.

3.2 Pořizování fotodokumentace indicie kontaminovaného místa (DPZ)

Bez pořízené a lokalitu dostatečně charakterizující fotodokumentace nelze indicii vyloučit. Ta není pouze důkazem toho, že lokalita byla navštívena, ale má přinést bližší informaci o existenci nebo neexistenci příznaků kontaminace nebo o riziku nebo nepřítomnosti rizika kontaminace.

Variety pořizovaných snímků a jejich počtů pro jednotlivé typy indicií jsou uvedeny dále v článku 4.3.

4 Druhy záběrů a příklad variant sestav a počtu záběrů

4.1 Druhy záběrů a příklad některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy lokalit SEKM

Pro ilustraci různých druhů záběrů vyjdeme ze základního členění, používaného v kinematografii, ale také ve fotografii [8], viz též příloha 3. Z této klasifikace vybíráme zjednodušenou škálu druhů záběrů s popisem ve vztahu k naší problematice kontaminovaných míst a indicií KM.

Zkratka pro NIKM	Popis pro NIKM
VC	Velký celek: Krajinový snímek lokality s významnými orientačními body
C	Celek: Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar
PC	Polocelk: Dílčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů ...)
PD	Polodetail: Konkrétní předmět (material, část konstrukce ..., skvrny na hladině ...) nebo terénní prvek (vývěr, výtok, výpusť ...) dokumentující riziko nebo nepřítomnost rizika kontaminace nebo - pohled na uzávěru / závoru/ vstup a/nebo tabuli s informacemi relevantními k lokalitě, zasazený do okolního prostředí
D	Detail: Konkrétní předmět (material, část konstrukce, terénní prvek ..) podrobně charakterizující kontaminaci nebo nosič kontaminace, nebo snímek nápisu či tabulky s informacemi relevantními k lokalitě

4.2 Příklad některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy lokalit SEKM

Příklad druhu lokality	1 snímek	2 snímky	3-4 snímky	≥ 5 snímků
Rekultivovaná lokalita po sanaci nebo po vymístění	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle netřeba	Netřeba
Lokalita ve stádiu brownfieldu – v destrukci nebo po vyklizení od staveb, ale bez sanace		VC/C PC/PD	VC/C PC PD D	Obvykle netřeba
Přístupný provozovaný zemědělský areál s objekty zájmu stran kontaminace (destrukce budov, povrchové akumulace materiálů s rizikem kontaminace ...)		VC/C PC/PD	VC/C PC PD D	Obvykle netřeba
Neřístupný provozovaný zemědělský areál s objekty zájmu stran kontaminace (destrukce budov, povrchové akumulace materiálů s rizikem kontaminace ...)	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
Průmyslový areál bez možnosti přístupu nebo s odepřeným přístupem	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
Zpřístupněný průmyslový areál			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
Skládka nepřístupná	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
Skládka přístupná			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
Přístupná deponie materiálů (zeminy, stavební odpad, konstrukce ...)			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
Nepřístupná deponie materiálů (zeminy, stavební odpad, konstrukce ...)	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
Přístupná laguna, odkaliště			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
Nepřístupná laguna, odkaliště	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle netřeba	Obvykle netřeba
Atd.				

4.3 Příklady některých variant záběrů a počtů snímků dokumentujících různé druhy **indicií DPZ** [9] [10] navržených k vyloučení

typ	Popis typu indicie KM interpretované pomocí metod DPZ	1 snímek	2 snímky	3-4 snímky	≥ 5 snímků
a	Nepřístupný průmyslový areál se zřetelným kontaminačním vlivem na okolí	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle netřeba	Netřeba
	Přístupný průmyslový areál se zřetelným kontaminačním vlivem na okolí			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
c	Černá skládka, minimální rozsah alespoň 1 traktorový valník.		VC/C PC/PD	VC/C PC PD D	Obvykle netřeba
h	Hnojiště setrvalá nad povolené 2 roky, vliv na okolí		VC/C PC/PD	VC/C PC PD D	Obvykle netřeba
	Hnojiště již odvezená, případné zbytky po nich	VC/C	VC/C PC/PD	Netřeba	Netřeba
i	Silážní jáma, která není prázdná a není užívána ke svému původnímu účelu, tj. slouží jako nelegální skládka			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
	Silážní jáma prázdná nebo s využitím pro siláž, senáž apod.	VC/C	VC/C PC/PD	Netřeba	Netřeba
l	Opuštěný lom bez nelegální skládky, nebo bez příznaků kontaminovaného místa	VC/C	VC/C PC/PD	Netřeba	Netřeba
	Opuštěný lom s nelegální skládkou, nebo jiným projevem kontaminovaného místa			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
o	Opuštěné obytné areály. Brownfieldy v zástavbě.	VC/C	VC/C PC/PD	Netřeba	Netřeba
b	Neřístupný brownfield průmyslový. Opuštěné průmyslové objekty se zjevnými známkami chátrání.	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
	Přístupný brownfield průmyslový. Opuštěné průmyslové objekty se zjevnými známkami chátrání.			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
p	Nepřístupná lokalita - podezření na černou skládku.	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
	Přístupná lokalita - podezření na černou skládku.			VC/C	VC/C

				PC PD D	PC/PD PD D
t	Nepřístupná <u>t</u> ovární skládka v areálu podniku nebo v jeho blízkosti. Skládky kalů.	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
	Ppřístupná <u>t</u> ovární skládka v areálu podniku nebo v jeho blízkosti. Skládky kalů.			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
v	Neumožněný přístup na <u>v</u> rakoviště. Shromaždiště vraků a aut. dílů na místech s evidentně nepovoleným nakládáním s odpady; klasická autovrakoviště, areály sběrných surovin, místa k soustředění technického odpadu (většinou kovového). s podezřením na nezabezpečení proti úniku kontaminantů.	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
	Umožněný přístup na <u>v</u> rakoviště. Shromaždiště vraků a aut. dílů na místech s evidentně nepovoleným nakládáním s odpady; klasická autovrakoviště, areály sběrných surovin, místa k soustředění technického odpadu (většinou kovového). s podezřením na nezabezpečení proti úniku kontaminantů.			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
z	Umožněný přístup na <u>z</u> emědělský brownfield. Areál nebo významný objekt, který dříve zjevně sloužil pro účely zemědělské výroby, nyní však jeví nepochybné známky devastace.	VC/C	VC/C PC/PD	Obvykle nemožno	Obvykle nemožno
	Nemožněný přístup na <u>z</u> emědělský brownfield. Areál nebo významný objekt, který dříve zjevně sloužil pro účely zemědělské výroby, nyní však jeví nepochybné známky devastace.			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
s	Objekty z databáze SEKM - ty případy, kdy je vedle nějakého známého objektu SEKM nebo na něm lokalizovaná indicie nového kontaminovaného místa (třeba podezření na novou černou skládku).			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D
r	Bez přítomnosti odpadu nebo známek kontaminace. Objekt, který nebyl rozpoznán na žádné fotomapě, ale je zřetelný na produktu DMR jako umělý útvar na terénním <u>r</u> eliéfu.	VC/C	VC/C PC/PD	Netřeba	Netřeba
	Nález odpovídá některému typu kontaminovaného místa. Objekt, který nebyl rozpoznán na žádné fotomapě, ale je zřetelný na produktu DMR jako umělý útvar na terénním <u>r</u> eliéfu.			VC/C PC PD D	VC/C PC/PD PD D

4.4 Příklady záběrů a počtů snímků lokality SEKM

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	ID 8599002 / IND_21618 Skládka Visengrunty, Bošovice Foto V. Boková, Z. Suchánek
VC	Velký celek	Krajinný snímek lokality s významnými orientačními body	
C	Celek	Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar	
PC	Polocelek	Díčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů)	

PD	Polodetail	Konkrétní předmět (material, část konstrukce ..., skvrny na hladině ...) nebo terénní prvek (vývěř, výtok, výpust' ...) dokumentující riziko nebo nepřítomnost rizika kontaminace nebo - pohled na uzávěru / závoru/ vstup a/nebo tabuli s informacemi relevantními k lokalitě, zasazený do okolního prostředí	
D	Detail	Konkrétní předmět (material, část konstrukce, terénní prvek ...) podrobně charakterizující kontaminaci nebo nosič kontaminace, nebo snímek nápisu či tabulky s informacemi relevantními k lokalitě	

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	ID 8167001 Na horách, Libáň Foto A. Králová, R. Pavlík, Z. Suchánek
VC	Velký celek	Krajinný snímek lokality s významnými orientačními body	
C	Celek	Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar	

PC	Polocelek	Dílčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů)	
PD	Polodetail	Konkrétní předmět (material, část konstrukce ..., skvrny na hladině ...) nebo terénní prvek (vývěř, výtok, výpust' ...) dokumentující riziko nebo nepřítomnost rizika kontaminace nebo - pohled na uzávěru / závoru/ vstup a/nebo tabuli s informacemi relevantními k lokalitě, zasazený do okolního prostředí	

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	ID 69296002 AKORD-K s.r.o. , Kopidlno Foto A. Králová, R. Pavlík
C	Celek	Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar	

PC	Polocelek	Dílčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů)	
PD	Polodetail	Konkrétní předmět (material, část konstrukce ..., skvrny na hladině ...) nebo terénní prvek (vývěr, výtok, výpušť ...) dokumentující riziko nebo nepřítomnost rizika kontaminace nebo - pohled na uzávěru / závoru/ vstup a/nebo tabuli s informacemi relevantními k lokalitě, zasazený do okolního prostředí	

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	ID 55036001 Skládka starý Jičín foto M. Vacek
VC	Velký celek	Krajinný snímek lokality s významnými orientačními body	
C	Celek	Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar	

PC	Polocelek	Dílčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů)	
----	-----------	--	--

4.4 Příklady záběrů a počtů snímků lokality DPZ navržené k vyloučení

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	DPZ_4846 Chlum u Dubé Foto K. Kovářová, Z. Suchánek
C	Celek	Přehledový snímek lokality s významnými orientačními body, zachycující předmětný objekt nebo terénní útvar	
PC	Polocelek	Dílčí objekt nebo stavební konstrukce s charakteristickými znaky rizika kontaminace nebo zjevně obsahující kontaminant (složená fůra, akumulace odpadu, hromada sudů)	
PD	Polodetail	Konkrétní předmět (material, část konstrukce ..., skvrny na hladině ...) nebo terénní prvek (vývěr, výtok, výpusť ...) dokumentující riziko nebo nepřítomnost rizika kontaminace nebo - pohled na uzávěru / závoru/ vstup a/nebo tabuli s informacemi relevantními k lokalitě, zasazený do okolního prostředí	

Zkratka	Velikost záběru	Popis záběru	IND_4836 Kravaře v Čechách, zbytky hnojiště Foto T. Lelková
VC	Velký celek	Krajinný snímek lokality s významnými orientačními body	

5 Typy pochybení při fotodokumentaci a zdůvodňování nepořízení fotografií in situ

5.1 Nedostatečná (neprůkazná) fotodokumentace

- Fotografie nedokumentují objekty označené jako indicie, ale pouze okolí, a to i v případě, že jde o veřejně přístupnou lokalitu.
- Jediný detailní snímek (D) není pro charakterizaci lokality dostatečný, musí být doprovázen minimálně jedním přehledovým snímkem (C/PC)
- Skutečnost, že na lokalitu nelze dojet automobilem není akceptovatelný důvod pro nepořízení fotodokumentace.

5.2 Chybějící nebo nedostatečné zdůvodnění

Nepořízení fotodokumentace bez zdůvodnění nebo s nedostatečným zdůvodněním (např. lakonické „nepřístupno“) není pro zápis do SEKM nebo pro vyloučení indicie DPZ akceptovatelné a záznam nebo návrh na vyloučení bude vrácen anotátorovi k doplnění.

5.3 Fotodokumentace v nesouladu s požadavky právních předpisů

Při pořizování fotodokumentace je třeba nesnímat soukromé obytné prostory (vč. součástí obydlí, jako je např. dvorek), když nebyl k nasnímání dán souhlas. Fotografie osob se doporučuje raději nepořizovat. Případné (např. nechtěně) pořízené záběry osob do fotodokumentace lokalit rozhodně nezařazovat ani v případě, že na

místě byl k tomu fotografovanou osobou udělen souhlas (problém s dokazováním, že byl dán souhlas).

Metodika plošné inventarizace ani smlouvy o pracech pro projekt NIKM neukládají zhotovitelům provádění činností, které by mohly být posuzovány jako porušení požadavků právních předpisů (od ústavních práv po podzákonní předpisy). Každý pracovník i právnická osoba jsou naopak povinny při provádění činností pro projekt NIKM právní řád České republiky dodržovat.

6. Závěr - minimum a optimum ve fotodokumentaci

V problematice fotodokumentace je třeba mj. uplatňovat zásady účelnosti, přiměřenosti a empatie.

Fotodokumentace je pořizována k dokumentaci stavu kontaminovaného místa (indicie DPZ), k ilustraci prostorových poměrů (tj. lokalizaci) a formálněji – k doložení návštěvy lokality.

Minimum je jediný snímek, obvykle záběr „velký celek“, „celek“ nebo „polocelek“, který zachytí situaci na lokalitě i s okolními orientačními terénními prvky a dokládá např. neexistenci objektu nebo povrch lokality po sanaci či rekultivaci.

Optimum je taková skladba záběrů a počtu snímků, která lokalitu stručně a výstižně dokumentuje a ilustruje a podporuje tak další informace k lokalitě. Umožňuje posuzovateli nebo uživateli záznamu vytvořit si představu o lokalitě a vyvodit si podložené závěry (např. schválit záznam nebo návrh na vyloučení indicie DPZ).

Příliš podrobná fotodokumentace je časově (a tím i finančně) náročná a nemusí přispět k poznání lokality a kontaminačního problému. Použití empatie (pohled verifikátora/validátora) umožní mapérovi vybrat takový přiměřený počet snímků a druhů záběrů, který je dostatečný (spolu s dalšími informacemi k lokalitě) pro přesvědčení verifikátora/validátora, aby daný záznam (nebo návrh na vyloučení indicie DPZ) schválil.

LITERATURA

- [1] SUCHÁNEK Z., 2017. 2. etapa národní inventarizace kontaminovaných míst. Projektová dokumentace pro OPŽP, manuskript, CENIA, česká agentura životního prostředí, říjen 2017, Praha, s. 1-126.
- [2] Projektová dokumentace NIKM 2, Příloha č. 7 Metodika inventarizace, CENIA, česká agentura životního prostředí, 2017, Praha, 62 s.
- [3] Projektová dokumentace NIKM 2, Příloha č. 8 Manuál plošné inventarizace, CENIA, česká agentura životního prostředí, 2017, Praha, 67 s.
- [4] Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation – GDPR) - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679
- [5] Zákon č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů

- [6] Zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů
- [7] Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
- [8] Velikost záběru <https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1b%C4%9Br>
- [9] Řeřicha J., Krhovský J. (2019): Interpretační klíč pro vyhledávání indicií v leteckých fotomapách a dalších kartografických podkladech. Příručka mapéra č. 1, verze v2.0, 14. 10. 2019, CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Praha, 90 s.
- [10] Krhovský J., Suchánek Z. (2020): Validace / schvalování vyloučení indicie DPZ aneb jak správně zdokumentovat a odůvodnit nerelevantnost indicie kontaminovaného místa. Příručka mapéra č. 5, verze v1.0, 25. 3. 2020, CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Praha, 8 s.

Kontakty:

Zdenek.Suchanek@cenia.cz, Jaroslav.Rericha@cenia.cz, Jan.Krhovsky@cenia.cz

Metodika

9.2.6.1. Terénní sběr dat přímo v terénu (terén v užším slova smyslu)

XXX

str. 41

XXXX

Základní činnosti při vlastní terénní rekognoskaci navštívené lokality:

- sledování přímých a nepřímých indicií kontaminace, případně prostorového rozsahu kontaminace (vymezení hranic lokality popisuje blíže manuál),
- prověřování indicií o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech získaných na základě analýzy rastrových dat a z dalších informací (zejména od navštívených subjektů) - snaha o ztotožnění indicií s poznatky z terénu (přímé a nepřímé indicie kontaminace), rozhodování, zda lokalita bude hodnocená nebo bude vyloučena z dalšího sledování v případě, že podezření na kontaminaci bylo vyloučeno,
- aktualizace údajů o lokalitách z původních datových zdrojů
- ověření současného charakteru využívání hodnocené lokality a využívání jejího těsného sousedství,
- doplnění informací o přírodních podmínkách hodnocené lokality z přímého pozorování (umístění z hlediska podmínek migrace – hydrogeologie, vztah k vodotečím, typ terénu, svažitost),
- ověření lokalizace (zaměření – podrobněji viz manuál),
- **pořízení fotodokumentace (fotodokumentace je povinná, pokud nebude umožněna, důvod musí být zaznamenán).**

Typickými indikátory možné kontaminace horninového prostředí bývají:

- viditelné znečištění terénu (skvrny po úkapech, rozdílná barva navážek, atp.),
- stresovaná nebo od okolí odlišná vegetace (kontaminace půdy, navážky, stará odkaliště, skládky, odvaly, migrace skládkových plynů do ovzduší, atp.),
- netypické morfologické tvary terénu (existence skládek, „zapomenuté“ hromady surovin atp.),
- přímo viditelné zbytky technologií nebo opuštěné nádrže s možnými zbytkovými náplněmi, výskyt zbytků surovin, výskyt odpadů, starých barelů atd. v opuštěných i živých průmyslových nebo jiných areálech, v opuštěných lomech apod.

Na základě výsledků rekognoskace se doplňuje, resp. aktualizuje záznam o lokalitě, popřípadě se zakládá záznam nové lokality, odstraňují se duplicity, eventuálně se lokalita vylučuje z dalšího sledování (nerelevantní indicie).

Tabulka č. 2: Činnost externí kontroly při kontrole záznamů

Činnost externí kontroly	Kancelář / terén	Rozsah kontroly	Poznámka
Kontrola úplnosti využívání záznamů z centrálního datového skladu	kancelář	celé území	Filtrovat lokality pro zadané území – žádná z lokalit nemá status „podezřelá“
Kontrola využívání datových zdrojů mimo NIKM (Geofond, Brownfields)	kancelář	namátková kontrola	Provede se pro vzorek území zpracovaného dodavatelem, informace z datových zdrojů mimo NIKM se porovnají se záznamy v CDS (informace získané anotátory mohly vést k založení nové lokality nebo doplnění dat do formulářů lokalit hodnocených - kontrola)
Kontrola odstraňování duplicit	kancelář/terén	namátková kontrola	Buď je možné se zaměřit na konkrétní lokality výběrem užšího území z mapy, nebo otvírat detailní formuláře s náhledem do záložky související, nutno individuálně posoudit při současném náhledu do mapy a detailních formulářů, lze zkontrolovat i v terénu
Kontrola stavu hodnocení	kancelář	namátková kontrola	Ve zpracovaném území nesmí zůstat podezřelá lokalita, pouze lokality hodnocené a vyloučené, lze využít filtry "hodnocená" a "vyloučená" a namátkově posoudit, zda byl lokalitě přiřazen správný status (do jaké míry byla u původní podezřelé lokality indicie relevantní)
Kontrola obsahu detailního formuláře u vyloučených lokalit	kancelář	namátková kontrola	Formulář musí obsahovat základní údaje, územní identifikaci, odpovídající charakteristiku a musí být uveden důvod vyloučení
Kontrola obsahu detailního formuláře u hodnocených lokalit	kancelář	namátková kontrola	Formulář musí obsahovat všechny povinné údaje, posuzuje se i hodnověrnost zapsaných údajů případným náhledem do jiných datových zdrojů uvedených v manuálu
Kontrola fotodokumentace	kancelář/terén	namátková kontrola	Fotodokumentace představuje doklad o tom, že dodavatel lokalitu navštívil (předpokládá se povinná fotodokumentace mimo odůvodněné případy - např. areály podniků), pokud nebude provedena fotodokumentace, je nutný zápis do poznámek s uvedením důvodu (fotodokumentace se porovnává se zjištěním v terénu a s fotomapou)
Kontrola vymezení hranic u hodnocených lokalit	terén	namátková kontrola	Posuzuje se při rekognoskaci vybraných lokalit v terénu

9.4. Verifikace a validace obsahu údajů uložených do centrálního datového skladu

Str. 51

Tabulka č. 2: Činnost externí kontroly při kontrole záznamů

Činnost externí kontroly	Kancelář / terén	Rozsah kontroly	Poznámka
Kontrola úplnosti využívání záznamů z centrálního datového skladu	kancelář	celé území	Filtrovat lokality pro zadané území – žádná z lokalit nemá status „podezřelá“
Kontrola využívání datových zdrojů mimo NIKM (Geofond, Brownfields)	kancelář	namátková kontrola	Provede se pro vzorek území zpracovaného dodavatelem, informace z datových zdrojů mimo NIKM se porovnají se záznamy v CDS (informace získané anotátory mohly vést k založení nové lokality nebo doplnění dat do formulářů lokalit hodnocených - kontrola)
Kontrola odstraňování duplicit	kancelář/terén	namátková kontrola	Buď je možné se zaměřit na konkrétní lokality výběrem užšího území z mapy, nebo otvírat detailní formuláře s náhledem do záložky související, nutno individuálně posoudit při současném náhledu do mapy a detailních formulářů, lze zkontrolovat i v terénu
Kontrola stavu hodnocení	kancelář	namátková kontrola	Ve zpracovaném území nesmí zůstat podezřelá lokalita, pouze lokality hodnocené a vyloučené, lze využít filtry "hodnocená" a "vyloučená" a namátkově posoudit, zda byl lokalitě přiřazen správný status (do jaké míry byla u původní podezřelé lokality indicie relevantní)
Kontrola obsahu detailního formuláře u vyloučených lokalit	kancelář	namátková kontrola	Formulář musí obsahovat základní údaje, územní identifikaci, odpovídající charakteristiku a musí být uveden důvod vyloučení
Kontrola obsahu detailního formuláře u hodnocených lokalit	kancelář	namátková kontrola	Formulář musí obsahovat všechny povinné údaje, posuzuje se i hodnověrnost zapsaných údajů případným náhledem do jiných datových zdrojů uvedených v manuálu
Kontrola fotodokumentace	kancelář/terén	namátková kontrola	Fotodokumentace představuje doklad o tom, že dodavatel lokalitu navštívil (předpokládá se povinná fotodokumentace mimo odůvodněné případy - např. areály podniků), pokud nebude provedena fotodokumentace, je nutný zápis do poznámek s uvedením důvodu (fotodokumentace se porovnává se zjištěním v terénu a s fotomapou)
Kontrola vymezení hranic u hodnocených lokalit	terén	namátková kontrola	Posuzuje se při rekognoskaci vybraných lokalit v terénu

Manuál

3.3. Primární analýza dat

XXXX

Vyloučení lokality

V rámci procesu mapování jsou z hodnocení priorit vylučovány lokality, u kterých je jednoznačně evidentní, že lokalita není kontaminovaným či potenciálně kontaminovaným místem a ani neexistuje dostatečná indicie o takovém místě.

Vyloučení lokality se provádí změnou statusu lokality na „vyloučená“.

Povinné položky vyloučené lokality:

- název,
- lokalizace,
- status lokality, který musí být „vyloučená“,
- důvod vyloučení lokality zapsaný v části Poznámka,
- přiložená fotografie v části Přílohy nebo zápis v části Poznámka, že nebylo možné fotografii pořídit.

Při terénní rekognoskaci může mapovací tým zjistit novou lokalitu, která je kontaminovaným nebo potenciálně kontaminovaným místem a která nemá záznam v centrálním datovém skladu. Povinností mapovacího týmu je založit záznam této nové lokality, nejlépe přímo na místě.

Dále může inventarizační tým zjistit duplicitu záznamů jedné lokality. Přimo v terénu není možné duplicitní záznamy odstranit. Anotátor si danou skutečnost musí poznamenat a posléze duplicitu záznamů odstranit.

Při terénním šetření může vyvstat potřeba navštívit zatím nekontaktovaný subjekt působící v inventarizovaném území. Anotátor dodatečně zasílá dopis a v přiměřené době kontaktuje vedení nově osloveného subjektu nebo může subjekt navštívit přímo při terénní rekognoskaci.

Přimo v terénu si mapovací tým pořizuje poznámky, které později v rámci druhé části terénního šetření vyhodnotí. Poznámky je možné pořizovat, resp. zapisovat do záznamu lokality aplikací nebo mimo aplikaci.

Druhá část terénního šetření probíhá bezprostředně po návratu z terénu (např. v kanceláři apod.), částečně je možné provádět ji i přímo v terénu. Není nutné mít připojení na internet.

Anotátor vyhodnocuje výsledky vlastního terénního šetření a aktualizuje záznamy lokalit v databázi.

U lokalit, které budou vyloučeny z hodnocení priorit:

- mění status lokality na vyloučená,
- zapisuje důvod vyloučení lokality do části Poznámka,
- přikládá do části Přílohy pořízenou fotografii nebo zapisuje do části Poznámka, že nebylo možné fotografii pořídit. Doporučená velikost fotografií je do 2MB.

U lokalit, které budou dále hodnoceny:

- mění status lokality na hodnocená,
- zapisuje zjištěné informace do záznamu lokality,
- upřesňuje dotazy na pracovníky obecního či městského úřadu, případně podniku
- **přikládá do části Přílohy pořízenou fotografii nebo zapisuje do části Poznámka, že nebylo možné fotografii pořídit. Doporučená velikost fotografií je do 2MB.**

U záznamů, které ověřil jako duplicitní navíc:

- zapisuje do části Poznámka: „Duplicitní s lokalitou...“, případně může zvolit, který záznam bude dominantní – pokud budou využívány záznamy z databáze SEKM 2, bude dominantní lokalitou vždy lokalita z databáze SEKM 2).

Po terénním šetření mohou v aktuálním seznamu lokalit a indicií k inventarizaci stále zůstat lokality či indicie se statusem podezřelá, a to v případech, kdy anotátor není schopen na základě terénního šetření rozhodnout, zda se jedná nebo bude jednat o lokalitu vyloučenou nebo hodnocenou.

Současně anotátor aktualizuje pracovní checklist.

Str. 18

2. Terénní šetření

První část terénního šetření probíhá přímo na lokalitách daného území. Šetření je možné pouze v době, kdy je terén přístupný terénní rekognoskaci, např. na terénu není souvislá sněhová pokrývka.

Mapovací tým prověřuje lokality a indicie o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech s přesnou lokalizací. Především se jedná o indicie získané na základě analýzy rastrových dat, lokality v datových zdrojích SEKM 2.

Při terénní rekognoskaci mapovací tým může již rozhodnout, zda lokalita bude vyloučena nebo hodnocena a budou o ni pořizovány do záznamu podrobné informace.

Dále u lokalit mapovací tým:

- ověřuje lokalizaci pomocí GPS,
- vymezuje hranice lokality,
- ověřuje vztah k okolí (např. vzdálenost k vodoteči),
- ověřuje přímé i nepřímé indicie kontaminace,
- ověřuje současný charakter využívání lokality a využívání těsného sousedství,
- **pořizuje fotodokumentaci lokality (pořízení fotografie je povinné, výjimkou jsou lokality, kde si majitel výslovně nepřeje pořizování fotodokumentace).**

Poznámka: Pokud si je anotátor v této fázi procesu mapování jistý, že některé indicie budou vyloučeny, nemusí provádět všechny vyjmenované úkony. Dostatečné je ověření indicií kontaminace a pořízení fotodokumentace.

Str. 23

4. Další doplňování záznamů lokalit

V rámci národní inventarizace kontaminovaných míst jsou pro hodnocené lokality vyplňovány detailní formuláře, které jsou prezentovány vybranými záložkami v prostředí aplikace SEKM 3.

Pro účely NIKM jsou informace o lokalitě shromažďovány v části „Lokalita“ v jednotlivých záložkách.

Veškeré přílohy typu závěrečných zpráv, fotodokumentace, rozhodnutí, protokoly se přikládají do části „Přílohy“, poznámky, např. důvod vyloučení u vyloučených lokalit do části „Poznámky“.

U hodnocených lokalit se doplňují kontakty na informované osoby. V ojedinělých případech je možné vyplnit části „Objekty“ a „Vzorky“.

Poznámka: Objekty a vzorky se do záznamu lokality vyplňují v případech, kdy anotátor zajistí ojedinělé rozborů. Např. obecní úřady u starých skládek provádějí dlouhodobý monitoring podzemních vod v rozsahu např. 1-2 vzorků maximálně 2 x ročně.

Data v rozsahu souhrnného formuláře se shromažďují a doplňují do záznamu lokalit pouze pro hodnocené lokality.

Poznámka: V SEKM 3 jsou informace o lokalitě soustředěny v části Lokalita. Zapsané informace se zobrazují do souhrnného formuláře. Navíc oproti rozsahu souhrnného formuláře se ve zvláštní záložce zaznamenávají důležité poznámky (např. důvod proč nebyla pořízena fotodokumentace, důvod vyloučení lokality z dalšího šetření). Pro podchycení primárních informačních zdrojů, které jsou o lokalitě k dispozici (např. zprávy z průzkumů, správní rozhodnutí), a pro uložení fotodokumentace slouží záložka přílohy, jejíž plnění je také předmětem inventarizace. Dále jsou předmětem sběru informací kontakty na informované osoby, které se uvádí do jednotlivých polí stejnojmenné záložky. Bližší údaje k vyplňování údajů do těchto záložek detailního formuláře lokality jsou uvedeny v návodech k práci s příslušnými aplikacemi v SEKM 3.

4.33. Přílohy

Pod tuto záložku se zaznamenávají všechny zjištěné důležité průzkumné zprávy a jiné dokumenty, mající vztah k lokalitě. Nejen ty, které byly exploatovány při zpracování záznamu do databáze.

Odkazy na jiné dokumenty s označením jejich typu podle výběrového menu. Některé z dokumentů různého typu (obrázky, pdf, textové soubory) jsou přílohou záznamu a lze je otevřít (přímo rozkliknutím).

Povinnou přílohou záznamu je fotografie lokality, která je vytvořena při terénní rekognoskaci. (Pouze ve výjimečných případech, kdy majitel nebo správce lokality nepovolí na lokalitě fotografovat, nebude fotografie přiložena. Za této situace musí být v záložce Poznámka uvedena věta „Fotodokumentace nebyla povolena majitelem pozemku“.

Přílohy se v přehledu řadí chronologicky tak, aby bylo možné odvodit postup prací na lokalitě.

4.34. Poznámky

Pole pro poznámky je přednostně určeno pro záznamy trvalejšího charakteru. Může být sice využito anotátorem k zápisu jeho pracovních poznámek, tyto by však měl později smazat (poznámky typu "prověřit platnost ochranného pásma"). K takovým pracovním poznámkám by měl být přednostně využíván pracovní checklist.

Níže uvedený výčet uvádí příklady poznámek jejichž podchycení je povinné a důležité:

- Důvod vyloučení lokality.
- Pro případ, že nebyl povolen vstup: „Majitel (uživatel) neposkytl informace, odepřen vstup na pozemek.“
- Pro případ, že informace byly poskytnuty, ale majitel si nepřeje je zveřejnit: „Majitel (uživatel) požádal, aby informace nebyly zveřejněny“.
- Pro případ, kdy majitel nepovolil udělat fotodokumentaci: „Fotodokumentace nebyla povolena majitelem pozemku“.

Příloha 2 Právní názor Bezplatné právní poradny k dotazu na pořizování fotografií cizích staveb

BezplatnaPravniPoradna.cz

Uložil(a): Mgr. Lukáš Mohyla (právník)

Kategorie: Nezařazené, GDPR

Co se týče pořizování fotografií cizích staveb bez souhlasu jejich vlastníků, lze říci, že právní úprava se v této oblasti s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku příliš nezměnila. Je to dáno mimo jiné i tím, že ochrana soukromí (pod kterým lze chápat i obydlí) je primárně zakotvena v Listině základních práv a svobod (konkrétně v jejím čl. 7/1 a čl. 10/2 a 3), která v této oblasti nedoznala žádných úprav. Dle Listiny základních práv a svobod platí, že:

- nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena; omezena může být jen v případech stanovených zákonem;
- každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života;
- každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

Dle § 11 starého Občanského zákoníku (platného do 31. 12. 2013) platilo, že fyzická osoba měla právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. Přestože toto ustanovení je poněkud obecné, lze z něho dovodit, že zákonné ochrany požívá mimo jiné i obydlí **fyzické osoby, jakožto prostor, v němž fyzická osoba realizuje svůj soukromý život.**

O něco podrobněji se této problematice věnuje nový občanský zákoník (platný od 1. 1. 2014), který ve svém § 81/2 stanoví, že ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy. Na rozdíl od starého Občanského zákoníku rozvádí toto obecné ustanovení nový občanský zákoník ve svém § 86. Dle tohoto ustanovení nesmí nikdo zasáhnout do soukromí (tedy i do sféry obydlí, čímž se nemyslí pouze vstup do obydlí, nýbrž i jiné zásahy do této oblasti) jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. **Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit.**

Příloha 3 Typy (velikosti) záběrů

Velikosti záběrů - <https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1b%C4%9Br>

Záběry se dělí na několik běžně používaných velikostí:

- **Velký celek:** jednotlivý člověk je sotva rozpoznatelný; ztrácí se v krajině; používá se pro masové scény, uvození nového prostředí nebo orientaci v něm
- **Celek** zachycuje přehledně celé místo akce, člověk je situován ve vzájemném vztahu k prostředí, podstatná je akce (např. to, kam postava jde/běží), nikoli mimika; příklad: automobilová honička
- **Polocelek:** postava je ukázána celá ale již s malým okrajem; prostředí hraje druhořadou roli (event. ho doplňuje) možnost plného využití gestikulace, „vnější“ hra herce. Též vhodná velikost pro zachycení hercovy **řeči těla**, popř. nějakého jiného výkonu (tanec, cvičení, soubor).
- **Americký plán/záběr:** postava je ukázána přibližně po kolena, prostředí vnímáme jen prostřednictvím její akce, jinak okrajově. Používá se při dialogu několika osob zejména na širokých formátech. (Vznikl u prvních amerických westernů na přelomu století, z potřeby zobrazit, zdali postavy nosí kolt.)
- **Polodetail:** busta postavy, maximálně po lokty; tedy obtížná **gestikulace** rukou; prostředí může být neostře, eliminované; zachycuje zřetelně hercovu mimiku, tedy i jeho neverbální projev. Zabírá z protějšku zhruba tolik, co v reálu vidíme při rozhovoru z očí do očí.
- **Detail:** většinu obrazu zabírá obličej, markantní akce na protagonistu, zpravidla proniká „dovnitř“ postavy, do myšlení a pocitů.
- **Velký detail** zachycuje podstatnou podrobnost části lidské postavy (oči, ruka) nebo podobně jako detail zdůrazňuje určitou akci nebo rekvizitu